

ἩΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος εἰκοστός.

Συνδρομὴ ἑτήσια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσιαι. — Γραφεῖον Διευθ. Ἐπι τῆς λεωφ. Πανεπιστημίου 89.

1 Σεπτεμβρίου 1885

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ ΒΙΛΛΕΜΕΡ

(Μυθιστορία Γεωργίας Σάνδ.—Μετάφρασις Α. Β.)

Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον.

ΙΗ΄

Ποῦ μετέβαιναν οὕτω ἡ δεσποινὶς Σαιν-Ζενέ διὰ νυκτός, ἀνὰ μέσον ἐρήμου καὶ ὄρέων;

Δὲν ἐνθυμοῦνται οἱ ἀναγνώσται, ὅτι εἶχεν ἐκεῖ πέραν, ἐν τῷ χωρίῳ Λαντριάκ, φίλους ἀφωσιωμένους καὶ τὸ ἀσφαλέςτατον πάντων καταφύγιον; Ἡ ἀγαθὴ τροφὸς τῆς, σύζυγος τοῦ Περάκ καὶ ἄλλοτε Ἰουστίνη Λανιών, εἶχε γράψει εἰς αὐτὴν καὶ δευτέραν ἐπιστολήν, πρὸ ἐξ περιπου ἑβδομάδων ἡ δὲ Καρολίνα, ἐνθυμουμένη ἀσφαλῶς, ὅτι οὐδέποτε εἶχε λάβει ἀφορμὴν νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸν μαρκήσιον, μήτε εἰς ἄλλον τινὰ ἐκ τῆς οἰκογενείας του, περὶ τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν, τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν καὶ τοῦ τόπου των, διενόηθη νὰ μεταβῇ ἐκεῖ καὶ νὰ διαμεῖνῃ ἕνα ἢ δύο μῆνας, βεβαία ὅτι θὰ κατάρθωνεν οὕτω νὰ ἐξαλείψῃ ἐντελῶς τὰ ἔχνη τῆς. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ πᾶσαι αὐτῆς αἱ προφυλάξεις, ὅπως μηδεὶς τὴν ἴδῃ καθ' ὁδὸν καὶ μηδεμίαν ἐγείρη περιέργειαν διὰ τῶν ἐρωτήσεών τῆς.

Μεταβάσα εἰς Ἐτάμπην ἐνηγκαλίσθη τὴν ἀδελφὴν τῆς· ἀφοῦ δὲ τῇ διηγήθη καὶ τῇ ἐνεπιστεύθη πάντα, πλὴν τοῦ κρυφίου αἰσθηματος ὅπερ τὴν ἐτάραπτε, προέβη εἰς τὰ ἄκρα, καὶ τῇ ἀφῆκεν ἐπιστολήν, ἣτις ἐμελλε ν' ἀποσταλῇ μετὰ μίαν ἑβδομάδα εἰς τὴν κυρίαν Βιλλεμέρ. Διὰ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἀνήγγελλεν, ὅτι ἀπῆρχετο εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, ἰσχυριζομένη ὅτι εὔρε θέσιν καὶ παρακαλοῦσα νὰ μὴ ἀνησυχῆσαι περὶ αὐτῆς.

Στενωχωρουμένη ὑπὸ τοῦ δέματος, ὅπερ ἔφερε, διενοεῖτο νὰ τὸ ἀφήσῃ εἰς τὴν πρώτην οἰκίαν, ἣν ἤθελε κατορθώσει νὰ τῆς ἀνοίξωσιν, ὅτε εἶδε συνοδίαν ἀμαξίων συρομένων ὑπὸ βοῶν ἐρχομένην κατόπιν τῆς. Ἐστάθη καὶ τὴν ἀνέμεινε. Οἰκογένεια βουκόλων νέων καὶ γερόντων, καὶ γυνὴ τις κρατοῦσα παιδίον κοιμώμενον ὑπὸ τὴν καλύπτραν

τῆς, μετέφερον κορμούς δένδρων μεγάλους, πελεκημένους ἤδη τετραγωνικῶς, καὶ προσωρισμένους εἰς οἰκοδομὴν, διὰ ζεύγους μικρῶν καὶ χονδρῶν τροχῶν, δεδεμένων μετ' ἄλληλα εἰς τὰ ἄκρα ἐκάστου ξύλου. Ἦσαν δὲ ἐξ τοιούτοι κορμοί, συρόμενοι ἕκαστος ὑπὸ ζεύγους βοῶν, καὶ πλησίον ἐκάστου ζεύγους ἔβαιναν εἰς βουκέντης. Ἦτο συνοδία δλόκληρος κατέχουσα μακρὰν ἑκτασὶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ.

— Ἡ πρόνοια, διενόηθη ἡ Καρολίνα, βοηθεῖ πάντοτε ὅσους ἐλπίζουσιν εἰς αὐτήν. Ἰδοὺ ὄχηματά πρόχειρα... καὶ εἶμαι κατάκοπος.

Ἀπετάθη εἰς τὸν πρῶτον βουκόλον, ἀλλ' ἐκεῖνος ἔσεισε τὴν κεφαλὴν. Δὲν ἐνόει γαλλικὰ ὠμίλει μόνον τὴν ἀγροτικὴν γλῶσσαν. Ὁ δεύτερος ἐσταμάτησε, καὶ ἀφοῦ ἐκείνη ἐπανέλαβε τὴν φράσιν τῆς, ὕψωσε τοὺς ὤμους καὶ παρῆλθε, μὴ ἐννοῶν ἐπίσης. Ὁ τρίτος τῇ ἔνευσε ν' ἀποταθῇ εἰς τὴν γυναῖκα, ἣτις ἐκάθητο ἐφ' ἑνὸς τῶν κορμῶν, στηρίζουσα τοὺς πόδας εἰς σχοινίον. Ἡ Καρολίνα τὴν ἠρώτησεν, ἐνῶ ἐβάδιζεν, ἂν μετέβαιναν εἰς τὸ χωρίον Λωσόν. Δὲν ἤθελε νὰ εἰπῇ τὸ Λαντριάκ, ὅπερ ἐκεῖτο ἐγγύτερον ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ. Ἡ γυνὴ ἀπήντησε γαλλιστί, διὰ τραχείας ἐπαρχιωτικῆς προφορᾶς, ὅτι διηυθύνετο πρὸς τὸ Λωσόν, καὶ ὅτι ἦτο ἀκόμη πολὺ μακρὰ.

— Μοῦ συγχωρεῖτε νὰ θέσω αὐτὰ τὰ ροῦχα εἰς ἕν ἀπ' αὐτὰ τὰ ξύλα;

Ἡ γυνὴ ἔσεισε τὴν κεφαλὴν.

— Μοῦ ἀρνεῖσθε; ὑπέλαθεν ἡ Καρολίνα. Αὐτὸ μόνον σὰς ζητῶ· πληρώνω.

Ὁμοία ἀπήντησις. Ἡ ὀρεινὴ δὲν εἶχεν ἐννοήσει ἄλλο ἐκ τῶν λόγων τῆς Καρολίνας ἢ μόνον τὴν λέξιν Λωσόν.

Ἡ Καρολίνα δὲν ἐγνώριζε τὴν ἀγροτικὴν γλῶσσαν τοῦ τόπου. Ἡ τροφὸς τῆς δὲν τὴν εἶχε διδάξει εἰς αὐτήν. Ἄλλ' ἡ μουσικὴ τῆς προφορᾶς τῆς εἶχε διατηρηθῆ ἐν τῇ μνήμῃ τῆς, καὶ τῇ ἐπῆλθεν ἡ εὐτυχὴς ἰδέα νὰ τὴν μιμηθῇ. Τοσοῦτον δ' ἐπέτυχεν, ὥστε ἠνοίχθησαν ἀμέσως τὰ ὄψα τῆς χωρικῆς. Κατενόει τὴν γαλλικὴν οὕτω προφερομένην καὶ τὴν ὠμίλει μάλιστα.

— Καθίσατ' ἐκεῖ, εἰς αὐτὸ τὸ δένδρον κατόπιν μου, εἶπε, καὶ δόσατε τὸ δέμα σας εἰς τὸν ἄνδρα μου. Δὲν κάμνει τίποτε, κόρη μου.

Ἡ Καρολίνα ἠγαθήσθη καὶ ἐκάθισεν.

Ὁ χωρικός διεσκεύασε δι' αὐτὴν ἐν εἶδος ἀναβολέως, ὅμοιον πρὸς τὸν στηρίζοντα τοὺς πόδας τῆς συζύγου του, καὶ ἡ ἀγροτικὴ συνοδία ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον τῆς, ὃν τὰ παρεμπιπτόντα οὐδ' ὀλίγον εἶχον διακόψει. Ὁ σύζυγος, ὅστις ἐβάδιζε πλησίον τῆς, οὐδ' ἀπεπειράθη κἄν νὰ συναψῇ ὁμιλίαν. Ὁ χωρικός τῶν Σεβενῶν εἶνε σοβαρός, οὐδὲ καταδέχεται νὰ δεῖξῃ τὴν περιέργειάν του, ἂν ἔχη. Ἀρκεῖται ἀκούων τὰ γλωσσούμενα τῶν γυναικῶν, αἵτινες περὶ πάντων ἐρωτῶσιν. Ἄλλ' οἱ κορμοὶ τῶν δένδρων ἦσαν μακροί, ἢ δὲ Καρολίνα εὕρισκετο μακρὰν τοῦ ξύλου ἐφ' οὗ ἐκάθητο ἡ ὀρεινὴ, καὶ δὲν ἦτο τοιοῦτοτρόπως ἐκτεθειμένη εἰς τὰς ἐρωτήσεις τῆς.

Παρήλθεν οὕτω ἐγγὺς τοῦ Κοκκίνου Βράχου ὃν ἐξέλαβε τὸ κατ' ἀρχὰς ὡς ὑπερμεγέθη κατηγορημένον πύργον. Ἄλλ' ἐνθυμηθεῖσα τὰς διηγήσεις τῆς Ἰουστίνης περὶ τοῦ ἄξιοπεριέργου αὐτοῦ τῆς χώρας τῆς, ἀνεγνώρισεν εὐθὺς τὸ κολοσιαῖον ἐκεῖνο τεῖχος, ἀφθιτον ἡφαιστειογενὲς μνημεῖον, οὗτινος διήλθε τὴν ὑπὸ τῆς σελήνης προβαλλομένην ὠχρὰν σκιά.

Ἡ στενὴ καὶ ἐλικοειδὴς ὁδὸς ὑψώθη βαθμηδὸν ὑπεράνω τοῦ χειμάρρου, καὶ τοσοῦτον ἐπὶ τέλους ἐστενωθή, ὥστε ἡ Καρολίνα ἐτρόμαξε βλέπουσα τοὺς πόδας τῆς κρεμαμένους ἐν τῷ κενῷ ἄνωθεν φοβερῶν βράθρων. Οἱ τροχοὶ ἐχάρραττον τὸ ὑγρὸν ἀπὸ τῶν βροχῶν χῶμα, κατὰ τὸ χεῖλος αὐτὸ τῆς τρομερᾶς ἐκείνης κλιτύος· ἀλλ' οἱ μικροὶ βόες οὐδὲ γραμμὴν παρεξέκλινον, ὁ βουκόλος ἐτραγῶδει, μένων ὀπίσω, ὡσάκις δὲν εὕρισκε θέσιν πλησίον τοῦ κορμοῦ του, ἢ δὲ τροφὸς ἐταλαντεύετο καθ' ὅλον τῆς τὸ σῶμα κατὰ τρόπον δεικνύοντα ὅτι μάτην ἐπάλαμι κατὰ τοῦ ὕπνου.

— Θεέ μου, εἶπεν ἡ Καρολίνα εἰς τὸν σύζυγον, δὲν φοβεῖσθε διὰ τὴν γυναῖκά σας καὶ τὸ παιδί σας;

Ἐκεῖνος ἐνόησε τὸ κίνημά τῆς ἂν ὄχι τοὺς λόγους τῆς, ἐφώνησε πρὸς τὴν γυναῖκα του νὰ μὴ ἀφήσῃ τὸ μικρὸν νὰ πέσῃ, καὶ ἤρχισε πάλιν τὸ μελαγχολικὸν τοῦ ἄσμα, ὅπερ ὁμοίαζε πρὸς ἐκκλησιαστικὸν ψαλμόν.

Ἡ Καρολίνα συνείθησεν ἐντὸς ὀλίγου τὸν ἕλιγον, δὲν ἠθέλησε δὲ νὰ στρέψῃ τὰ νῶτα πρὸς τὸ βράθρον, ὡς ἐνευεν εἰς αὐτὴν ὁ χωρικός. Ὁ τόπος ἦτο τόσον ὠραῖος καὶ τόσον παράδοξος, ἐφαίνετο δὲ τόσον φοβερὸς ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης, ὥστε δὲν ἤθελε νὰ στερηθῇ θέαμα πρωτοφανές δι' αὐτὴν. Κατὰ τὰς καμπὰς τῆς κλιτύος, ὡσάκις οἱ βόες εἶχον ἤδη στρέψει τοὺς ἐμπροσθίους τροχοὺς, ὁ δὲ κορμὸς τοῦ δένδρου παρέσυρεν ἀποτόμως τοὺς ὀπισθίους καὶ ὀλίγου δεῖν κατεκρῆμιζεν αὐτοὺς εἰς τὸ βράθρον, ἢ κατὰπληκτος ὁδοιπὸρος ἐνέτεινεν ἀκουσίως πῶς τοὺς πόδας τῆς πρὸς τὸν σχοίνον ἀναβολέα. Ὁ

βουκόλος ἐλάλει τότε ἡρέμα καὶ ἠπίως πρὸς τὰ ζῶα του, ἢ δὲ φωνῆ ἐκείνη ἣτις ἐφαίνετο ρυθμιζούσα τὸ εὐπειθὲς αὐτῶν βῆμα πρὸς τὴν ἐλαχίστην τοῦ ἐδάφους πτυχὴν, ἐνεθάρρυνε τὴν Καρολίναν ὡς φωνὴ πνεύματος μυστηριώδους διέποντος τὴν τύχην τῆς.

— Καὶ διατί νὰ φοβηθῶ; ἔλεγε καθ' ἑαυτήν. Τί θέλγητρον θὰ εἶχε δι' ἐμέ ζωὴ φρικώδης τοῦ λοιποῦ, τῆς ὁποίας τὸ μέλλον εἶνε μυριάκις τρομερώτερον τοῦ θανάτου; Ἄν ἐπιπτον ἐκεῖ κάτω, εἰς τὸ βράθρον, θὰ ἐσυμπριβόμην στιγμιαίως. Καὶ ἂν δὲ ὑπέφερα, μίαν δύο ὥρας πρὶν ἐκπεύσω τί θὰ ἦσαν αὐταὶ ἀπέναντι ἐτῶν ὄλων λύπης, μονώσεως καὶ ἀπελπισίας, τὰ ὁποῖα μὲ περιμένουν;

Βλέπει τις ἐκ τούτου, ὅτι ἡ Καρολίνα ἀνωμολογεῖ τέλος τὸν ἔρωτα καὶ τοὺς πόθους τῆς. Δὲν ἀνεμέτρει ὅμως ἔτι πᾶσαν αὐτῶν τὴν ἔντασιν· ἀναλογιζομένη δὲ τὴν ἔμφυτον ἐκείνην φιλοζωῆν ἣτις εἶχε προξενήσει πρὸ μικροῦ φρίκης εἰς αὐτήν, — τὴν τοσοῦτον ἀτρόμητον — ἔτεινε νὰ παραδεχθῇ ὅτι ἦτο αὕτη προαίσθημά τι καὶ οἶονε! θεῖα τις ἐπαγγελία προσεχοῦς θεραπείας.

— Τίς οἶδεν! ἔλεγε καθ' ἑαυτήν. Ἴσως λησμονήσω ταχύτερον παρ' ὅτι νομίζω. Καὶ μήπως ἔχω ἐγὼ τὸ δικαίωμα ν' ἀποθάνω; ἢ μὴ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ παραδοθῶ εἰς τὰ δάκρυα καὶ νὰ χάσω τὰς δυνάμεις μου; Εἶνε δυνατὸν ἢ ἀδελφῆ μου καὶ τὰ τέκνα τῆς νὰ μὲ στερηθῶσιν; Ἡ μήπως θέλω νὰ ζήσωσιν ἀπὸ τὸν οἶκτον ἐκείνων, οἵτινες μὲ ἠνάγκασαν νὰ φύγω; Δὲν πρέπει ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἐργασθῶ; καὶ διὰ νὰ ἐργασθῶ, δὲν πρέπει νὰ λησμονήσω πᾶν ὅ,τι δὲν εἶν' ἐργασία;

Εἶτα δὲ καὶ αὕτη ἡ γενναῖότης τῆς τῆ ἐπροξένοι ἀνησυχίαν.

— Ἀρκεῖ, ἔλεγε πάλιν καθ' ἑαυτήν, νὰ μὴ ἦνε καὶ τὸ θάρρος μου αὐτὸ παγίς τῆς ἐλπίδος.

Ἐνθυμεῖτο τότε λέξεις τοῦ κ. Βιλλεμὲρ καὶ φράσεις τοῦ βιβλίου του, μαρτυρούσας θέλησιν ἐκτακτον καὶ ὀξυδερκειαν καὶ ἐπιμονήν. Τοιοῦτος ἄνθρωπος ἦτο δυνατὸν νὰ παραιτηθῇ τῆς ἀποφάσεώς του, ν' ἀποπλανηθῇ διὰ στρατηγικῶν τεχνασμάτων καὶ νὰ μὴ ἔχη τὴν μαντικὴν αἴσθησιν τοῦ ἔρωτος, ἔρωτος ἐντεταμένου εἰς τὴν ὑπερτάτην αὐτοῦ δύναμιν;

— Ὅ,τι καὶ ἂν κάμω, θὰ μ' ἐπανεύρη, ἂν θέλῃ. Μάτην εἶμ' ἐδῶ, ἑκατὸν πενήτηντα λεύγας μακρὰν του. Φαίνεται ἀδύνατον νὰ μὲ ὑποθέσῃ ἐδῶ μᾶλλον ἢ ἀλλοῦ; ἀλλ' ἂν μὲ ἀγαπᾷ μ' ὄλην του τὴν δύναμιν, θὰ τὸ μαντεύσῃ. Θὰ ἦτο λοιπὸν παιδαριῶδες νὰ φεύγω καὶ νὰ κρύπτωμαι, ἂν αὕτη μόνη ἦτο ὄλη ἡ δύναμις τῆς ἀμύνης μου. Πρέπει νὰ ὀπλισθῇ καὶ ἡ καρδία μου ἐναντίον του, πρέπει εἰς πᾶσαν ὥραν καὶ ὅπουδῆποτε νὰ ἦμ' ἐτοίμη νὰ τὸν συναντήσω καὶ

νά τοῦ εἰπῶ: «Πάσχε εἰς μάτην . . . ἀπόθανε ἐν ἀνάγκῃ . . . δὲν σ' ἀγαπῶ!»

Ταῦτα διαλογιζομένη, κατελήφθη αἴφνης ἡ Καρολίνα ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ κλίνη πρὸς τὰ ἔμπρός, ν' ἀφήσῃ τὸν ἀναβολέα καὶ νὰ κρημνισθῇ εἰς τὴν ἄβυσσον· τέλος ἡ κόπωση κατέβαλε τὴν ταραχὴν τῆς. Ἡ ὁδὸς ἀνέβαινε πάντοτε, ἀλλ' ὀλιγώτερον ἀποτόμως καὶ ἀπομακρυνομένη τοῦ χείλους τῆς χαράδρας, ὥστε δὲν ὑπῆρχε πλέον κίνδυνος. Ἡ βραδέϊα δὲ πορεία, τὸ μονότονον λίκνισμα τοῦ κορμοῦ ἐφ' οὗ ἐκάθητο καὶ ὁ ρυθμικὸς τριγμὸς τῶν ζυγῶν τριβομένων ἐπὶ τοῦ ρύματος, ἐνάρκωσαν τὸ πνεῦμα τῆς. Ἐβλεπε παρερχομένους βραδέως ἐνώπιόν τῆς τοὺς φανταστικῶς φωτιζομένους βράχους καὶ τὰς κορυφὰς τῶν δένδρων, ὧν τὸ νεαρὸν φύλλωμα ὠμοιάζε μετὰ φανερὰς νεφέλας. Τὸ ψῦχος ἀπέβαινε ἰκανῶς δριμύ καθῶσον ὁ δρόμος ὑψοῦτο ὑπεράνω τῶν κοιλάδων, τὸ αἶσθημα δὲ τοῦ ψυχροῦ ἐκείνου ἀέρος ἐπέφερε νάρκη. Ὁ χεῖμαρρος ἤφαινετο εἰς τὸ βάθος, ἀλλ' ἡ ἰσχυρὰ του φωνὴ ἐπλήρου δι' ἀγρίας ἀρμονίας τὴν νύκτα. Ἡ Καρολίνα ἠσθάνθη βαρυνόμενα τὰ βλέφαρά τῆς, σκεφθεῖσα δὲ ὅτι δὲν ἦτο μακρὰν τοῦ Λαντριάκ καὶ μὴ θέλουσα νὰ προχωρήσῃ ἐποχομένη μέχρι τοῦ Λωσόν, ἐπήδησε κατὰ γῆς καὶ ἐβάδισεν ἵνα ἀφυπνισθῇ.

Ἐγνώριζεν ὅτι τὸ Λαντριάκ ἐκεῖτο ὀπισθεν καμπῆς τινος τοῦ βουνοῦ, καὶ ὅτι θὰ εὕρισκετο πολὺ πλησίον τοῦ ἄμα ὡς ἔπαυε νὰ βλέπῃ τὸν χεῖμαρρον τῆς Γάνης. Πράγματι δὲ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν πορείας εἶδε τὰς οἰκίας του διαγραφόμενας ὑπεράνω τῶν βράχων, ἀνέλαβε τὸ δέμα τῆς, ἠνάγκασε μετὰ πολλοῦ κόπου τὸν χωρικὸν νὰ δεχθῇ μικρὰν τινα χρηματικὴν ἀμοιβήν, ἀπέφυγε τὰς ἐρωτήσεις τῆς γυναικὸς του, κ' ἔμεινε ὀπίσω, ἵνα διέλθωσιν οἱ τῆς συνοδείας πρῶτοι τὸ χωρίον, ὑποστῶσι τὰς ὑλακὰς τῶν κυνῶν καὶ ταραξῶσι τὸν ὕπνον τῶν κατοίκων, οὓς ἐπεθύμει αὐτὴ νὰ εὕρῃ κοιμωμένους κατὰ τὴν εἰσοδὸν τῆς

Ἄλλ' οὐδὲν ταραττεῖ τὸν ὕπνον τῶν κατοίκων χωρίου τοῦ Βελαί, οὐδ' ἀφυπνίζει τοὺς κύνας τῶν. Ἡ συνοδεία παρῆλθεν, ἐνῶ ἔψαλλον πάντοτε οἱ βουκόλοι, οἱ δὲ τροχοὶ ἀνεπήδων βαρέως ἐπὶ τῶν ἐκ λάθας ὄγκων, αἰτίνες χρησιμεύουσι δῆθεν ὡς λιθόστρωμα τῶν ἀξένων ἐκείνων χωρίων, ἀποτελοῦσι δ' ἀληθῶς ὀχυρώματα πολὺ πλέον δυσπρόσιτα τῶν ἀκροσφαλῶν των ὁδῶν.

Ἡ Καρολίνα βλέπουσα ὅτι βαθεῖα σιγὴ διεδέχετο τὸν κρότον τῶν ἀμαξίων, εἰσῆλθεν ἀδιστακτικῶς εἰς τὴν στενὴν καὶ σχεδὸν καθέτως ἀπότομον ἀτραπὸν, ἣτις ὑπετίθετο ὅτι ἦτο παράτασις τῆς ὁδοῦ. Ἐκεῖ ἐτελείωνον αἰ τοπικαὶ γνῶσεις τῆς. Ἡ Ἰουστίνα δὲν εἶχεν ὑποδείξει εἰς αὐτὴν ποῦ ἀκριβῶς ἐκεῖτο ἡ οἰκία τῆς. Ἡ δὲ ὀδοιπόρος, θέλουσα νὰ εἰσελθῇ λάθρα εἰς αὐτὴν καὶ ἀθουρώσῃ, καὶ νὰ συνενωθῇ μετὰ τῆς οἰκογενείας ἵνα μὴ γνωσθῇ τὸ ὄνομά τῆς, ἀπε-

φάσισε νὰ μὴ κρούσῃ εἰς καμμίαν θύραν, νὰ μὴ ἐξυπνήσῃ κανέναν, καὶ ν' ἀναμείνῃ τὴν αὐγὴν, ἣτις δὲν ἔμελλε πλέον νὰ βραδύνη.

Ἀπέθηκε τὸ δέμα τῆς πλησίον αὐτῆς ἐπὶ ξυλίνου σκάμνου κ' ἐκάθισεν ὑπὸ τὸ γείσον τῆς πρώτης τυχοῦσης θύρας. Ἐθεώρησε τὴν παράδοξον καὶ γραφικὴν εἰκόνα ἣν ἀπετέλουσαν αἱ στέγαι, ἀνωμάλως καὶ ἀποτόμως διαγραφόμεναι ἐπὶ τοῦ λευκονεφέλου οὐρανοῦ. Ἡ σελήνη διέβαινε διὰ τῆς στενῆς ζώνης, ἣν ἄφινον ὑπαίθρον τὰ ἐκατέρωθεν προέχοντα γείσα τῶν θυρῶν, μικρὰ δὲ λεκάνη πηγῆς ἐδέχετο ἀκώλυτον τὸ ζωηρὸν αὐτῆς φέγγος καὶ τὸ ἀκτινοβολοῦν νᾶμα ὅπερ κατελείβετο ἐντὸς τῆς. Ἡ ἥρεμος θεὰ καὶ ὁ διαρκὴς καὶ σιγηλὸς θροῦς τοῦ ἀργυροῦ ἐκείνου ρεῖθρου ἀπεκοίμισαν ταχέως τὴν ὀδοιπόρον, ἣτις ἦτο κατάκοπος.

— Τί μεταβολὴ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν! διανοεῖτο ἐνῶ διευθετεῖ τὸ δέμα τῆς ἵνα στηριξῇ ἐπ' αὐτοῦ τὴν κατάπονον κεφαλὴν τῆς. Τὴν παρελθούσαν πέμπτην ἡ δεσποινὴς Σαιν - Ζενέ, φοροῦσα φόρεμα τούλλινον καὶ στολισμένη εἰς τὸν λαϊμὸν καὶ τοὺς βραχίονας μετ' ἀληθεῖς μαργαρίτας, ἐχόρευε μετ' ὁ μαρκήσιον Βιλλεμέρ ὑπὸ τὸ φῶς μυριῶν κηρίων, ἐντὸς μιᾶς τῶν πολυτελεστάτων αἰθουσῶν τῶν Παρισίων. Τί θὰ ἔλεγε σήμερον ὁ Κ. Βιλλεμέρ, ἂν ἔβλεπε τὴν δῆθεν βασιλίссαν ἐκείνην τοῦ χοροῦ τυλιγμένην μετ' ἀγῆν, κοιμωμένην εἰς τὴν θύραν ἐνὸς σταύλου, μετ' ὁ πύδας τῆς σχεδὸν ἐντὸς τοῦ ὕδατος καὶ τὰς χεῖρας τῆς παγωμένας ἀπὸ τὸ ψῦχος; Εὐτυχῶς ἡ σελήνη εἶνε ὠραία, καὶ ἡ ὥρα σημαίνει δύο. Ἐχὼ μίαν μόνον ὥραν ἀκόμη νὰ μείνω ἐδῶ, καὶ ἀφοῦ ὁ ὕπνος ἦλθε, καλῶς ἦλθε!

ΚΑ'.

Τὴν αὐγὴν ἡ δεσποινὴς Σαιν - Ζενέ ἀφυπνίσθη ὑπὸ τῶν ὀρνίθων αἰτίνες ἐκλωζόν καὶ ἀνεκύνουν τὸ χῶμα κύκλω τῆς. Ἠγέρθη καὶ ἤρρισε νὰ περιπατῇ, θεωροῦσα τὰς θύρας τῶν οἰκιῶν ἀνοιγόμενας τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην, καὶ διαλογιζομένη εὐλόγως, ὅτι εἰς χωρίον τόσον μικρὸν καὶ σωρευμένον οὕτως εἰπεῖν ἐπὶ τοῦ βράχου δὲν ἦτο δυνατόν νὰ πλανηθῇ ἐπὶ μακρὸν χωρὶς ν' ἀναγνωρίσῃ τὸ πρόσωπον ὅπερ ἐζήτει.

Ἄλλ' ἐδῶ ὑπῆρχε δυσκολία. Ἦτο βεβαία ὅτι θ' ἀνεγνώριζε τὴν τροφὸν αὐτὴν, ἣν δὲν εἶχεν ἰδεῖ ἀπὸ τῆς δεκαετοῦς ἡλικίας τῆς. Τὴν φωνὴν καὶ τὴν προφορὰν τῆς μᾶλλον ἐνθυμεῖτο παρὰ τὴν μορφήν τῆς.

Ἀνέβη, καὶ κατέβη πρὸς τὴν ἄλλην πλευρὰν τοῦ βράχου μέχρι τῆς τελευταίας οἰκίας, εἶδε δ' ἐκεῖ ἐπὶ τῆς θύρας τὴν ἐπιγραφὴν: «Περάκ Λανιών» καὶ πέταλον ἵππου καρφωμένον ἐπὶ τῆς σανίδος καὶ δεικνύον τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἐνοικοῦ.

Ἡ Ἰουστίνα εἶχεν ἐγερθῆ κατὰ τὸ ἔθος τῆς πρῶτη, ἐνῶ τὰ κλειστὰ τῆς κλίνης παραπετάσματα ἔσκεπον τὸν τελευταῖον ὕπνον τοῦ Κ. Πε-

ράκ. Τὸ κύριον δωμάτιον τοῦ ἰσογείου τούτου ἐμαρτύρει τὴν εὐημερίαν εὐπόρου οικογενείας· τὸ μαρτύριον δ' αὐτὸ ἀπετέλουν ἰδίως αἱ τὴν ὄροφὴν κοσμοῦσαι καλαμωταί, ἐφ' ὧν ἦσαν ἀποτεθειμένοι ἄφθονοι προμήθειαι ὀσπρίων καὶ ἄλλων ἀγροτικῶν ἐδωδίων. Αὐστηροτάτη δὲ καθαριότης, ἐξαιρέσεις σπανία τῶν συνηθειῶν τοῦ τόπου, ἀπέκλειε τῆς οἰκίας πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ προσβάλλῃ δυσαρέστως τὴν ὄσφρησιν ἢ τὸ βλέμμα.

Ἡ Ἰουστίνα ἀνήπτε τὸ πῦρ τῆς καὶ ἠτοιμάζετο νὰ παρασκευάσῃ τὸ βόφημα ὅπερ ἐμελλεν ἐξυπνῶν νὰ εὕρῃ ἀχνίζον ὁ σύζυγός της, ὅτε εἶδεν εἰσερχομένην τὴν δεσποινίδα Σαιν-Ζενέ, καλυπτομένην ὑπὸ τὴν κορδύλην τῆς καὶ κρατούσαν τὸ μικρὸν αὐτῆς δέμα. Ἠένεισε πρὸς τὴν ξένην ἀφρημένον βλέμμα καὶ τῆς εἶπε :

— Τί πωλεῖς ;

Ἡ Καρολίνα, ἥτις ἤκουσε βέγγχοντα τὸν Περὰκ ὀπισθεν τῆς αὐλαίας του ἔθηκε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν χειλέων, κ' ἔρριψε τὸ κάλυμμά της ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς. Ἡ Ἰουστίνα ἔμεινεν ἐπὶ στιγμὴν ἀκίνητος, κατέστειλε κραυγὴν χαρᾶς καὶ ἠνοιξεν ἐν παραφορᾷ τοὺς παχεῖς της βραχιονας. Εἶχεν ἀναγνωρίσει τὴν κόρην τῆς.

— Ἐλα ! ἔλα ! τῆ εἶπεν ὀδηγοῦσα αὐτὴν πρὸς μικρὰν ὀρθίαν κλίμακα, κατέχουσιν τὸν μυχὸν τοῦ δωματίου, ἡ κάμαρά σου εἶν' ἔτοιμη. Σήκω Περὰκ, σήκω ἀμέσως καὶ κλειῖσε τὴν θύραν. Ἐχομεν νέα, καὶ καλὰ νέα !

Τὸ μικρὸν δωμάτιον, ἀσθεστόχριστον καὶ ἀγροτικῶς ἠυτρεπισμένον, ὡς καὶ τὰ ἰσόγεια, ἔλαμπεν ἐκ καθαριότητος. Εἶχε τὴν θέαν θαυμαστήν, ἄνθη δὲ ὀπωροφόρων δένδρων ἔφθανον μέχρι τοῦ παραθύρου του.

— Ἐδῶ εἶνε παράδεισος ! εἶπεν ἡ Καρολίνα πρὸς τὴν ἀγαθὴν γυναῖκα. Ὀλίγη φωτιά μόνον λείπει, τὴν ὁποίαν σὲ παρακαλῶ νὰ ἀνάψῃς. Κρύνῳ καὶ πεινῶ, ἀλλ' εἶμαι τόσον εὐτυχῆς ποῦ σὲ βλέπω καὶ εὐρίσκομαι εἰς τὸ σπιτί σου. Ἐχω πρῶτον νὰ σοῦ ἡμιλήσω. Δὲν θέλω νὰ γνωρισθῶ ἐδῶ. Ἐχω τοὺς λόγους μου, θὰ τοὺς μάθῃς, καὶ θὰ τοὺς ἐγκρίνῃς. Ἄς διορθώσωμεν πρῶτον αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Ἐμεινες ποτέ σου εἰς τὸ Βριουδ ;

— Ναί, ἤμουν ὑπηρέτρια ἐκεῖ πρὶν πανδρευθῶ.

— Τὸ Βριουδ εἶνε μακρὰν. Ὑπάρχει κανεὶς ἐδῶ ἀπ' αὐτὸ τὸ χωρίον ;

— Κανεὶς, οὔτε ξένοι ποτέ μᾶς ἔρχονται. Ὁ δρόμος εἶνε μόνον διὰ τὰ βωδάμαξα.

— Τὸ εἶδα. Θὰ εἰπῆς λοιπὸν ὅτι εἶμαι μία κόρη τὴν ὁποίαν ἐγνώρισες εἰς τὸ Βριουδ.

— Πολὺ καλὰ· κόρη τῆς παλαιᾶς μου κυρίας ;

— Ὅχι· δὲν θέλω νὰ φανῶ κυρία.

— Δὲν ἦτον κυρία αὕτη· μικρὸν ἐμπόριον ἔκαμνε.

— Τότε καλὰ. Κ' ἐγὼ τί ἔργον θὰ ἔχω ;

— Εὐκόλον. Πωλήτρα, καθὼς ἐκείνη.

— Ἀλλὰ πρέπει νὰ πωλῶ κάτι ;

— Ἐγὼ φροντίζω. Ἐπειτα θὰ φανῇ ὅτι ἐτελείωσες τὸν γῦρόν σου, καὶ ὅτι ἐγὼ σ' ἐκράτησα ἐδῶ ἀπὸ φιλίαν. Διότι θὰ μοῦ μείνης, ὑποθέτω ;

— Ἐνα μῆνα τοῦλάχιστον.

— Νὰ μείνης πάντοτε. Θὰ σοῦ εὐρωμεν δουλειάν, κ' ἔννοια σου. Ἀλήθεια, τὸ ὄνομά σου ;

— Καρλόττα· ἔτσι μ' ἔλεγες ὅταν ἤμην μικρά, ὥστε δὲν θὰ δυσκολευθῆς. Θὰ μὲ περάσης ὡς χήραν.

— Καλὰ. Καὶ τί θὰ φορέσης Καρλόττα μου ;

— Ὅ,τι φορῶ. Δὲν εἶνε μεγάλα πράγματα, μού φαίνεται.

— Ὅχι, .. μέτρια εἶνε, περνοῦν. Ἀλλ' αὐτὰ τὰ ὠραῖα ζανθὰ σου μαλλιὰ, .. τὸ καπέλο σου .. θὰ φανοῦν παράξενα.

— Κ' ἐγὼ τὸ ἐσυλλογίστην καὶ ἠγόρασα εἰς τὸ Βριουδ ἓνα κεφαλόδεσμον τοῦ τόπου. Τὸν ἔχω εἰς τὸν σάκκον μου, καὶ θὰ συγυρισθῶ εὐθὺς διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον.

— Πηγαίνω κ' ἐγὼ νὰ σοῦ ἔτοιμάσω γρήγορα γρήγορα τὸ πρόγευμά σου. Θὰ προγευματίσης μαζὴ μὲ τὸν Περὰκ.

— Καὶ μαζὴ σου ἐλπίζω. Αὔριον θὰ σοῦ μεταπιᾶσω κ' ἐγὼ εἰς τὸ συγύρισμα καὶ τὸ μαγειρεῖον.

— Νὰ φαίνεσαι μόνον. Δὲν θέλω ἐγὼ νὰ χαλάσης τὰ ὠραῖα χεράκια σου τὰ ὁποῖα ἐπεριποιούμουν τόσον πολὺ. Πάγω νὰ ἰδῶ ἂν ἐξύπνησε ὁ Περὰκ, νὰ τὸν εἰδοποιήσω ὅσα εἶπαμεν, καὶ ὕστερα μοῦ ἐξηγήεις τί θὰ εἰποῦν ὄλα αὐτὰ τὰ μυστικά.

Ἐνῶ δὲ ὠμίλει ἡ Ἰουστίνα ἀνήψε καὶ τὰ ζύλα ἄτινα ἔκειντο ἤδη ἐν τῇ ἐστίᾳ, ἐπλήρωσε τὰ ἀγγεῖα ὠραίου ψυχροῦ ὕδατος, ὅπερ κατελείβετο ἀπὸ τοῦ βράχου καὶ εἰσέρρει διὰ μικροῦ χωματίνου σωλήνος εἰς τὸν νιπτῆρα τοῦ μικροῦ δωματίου ὡς καὶ εἰς τὸν νεροχῦτην τοῦ μαγειρείου. Ταῦτα πάντα εἶχε διευθετήσῃ ὁ Περὰκ, ὅστις ἐκαυχᾶτο ὅτι εἶχεν ἰδέας.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἡ Καρολίνα, ἥς ἡ ἀπλὴ ἐνδυμασία οὐδεμίαν ἐμαρτύρει ἰδιαιτέραν κοινωνικὴν τάξιν, ἔκρυψε τὴν ὠραίαν αὐτῆς κόμην ὑπὸ τὸν χωρικὸν κεκρύφαλον τοῦ Βριουδ, ἀλλὰ μάτην προσεπάθησε νὰ μεταμορφωθῇ ἐντελῶς· ἦτο θελκτικωτάτη πάντοτε, καίτοι ἡ κόπωση ἡμαῦρου τοὺς μεγάλους αὐτῆς θαλασσόχρους ὀφθαλμούς, οὗς τοσοῦτον ἄλλοτε ἐπανηγύριζεν ἡ μαρκησία.

Τὸ ἐξ ὀρύζης καὶ γεωμήλων βόφημα παρετέθη ταχέως ἐν μικρῷ τινι δωματίῳ, ὅπου ὁ Περὰκ κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς αὐτοῦ κατεγίνετο εἰς τὴν λεπτοουργικὴν. Ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ ὑπελάμβανεν ὅτι τοιαύτη ὑποδοχὴ ἦτο ἀπρεπῆς, καὶ ἤθελε νὰ σαρώσῃ τὰ βυκανίσματα.

— Τὸ ἐναντίον, εἶπεν εἰς αὐτὸν ἡ γυνὴ του σκορπίζουσα αὐτὰ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· δὲν ἐννοεῖς.

Θά τῆς φανούν μάλιστα ώραῖο χαλί. Δέν τήν γνωρίζεις, ἐσύ. Αὐτὴ εἶνε ἄγγελος.

Ἡ Καρολίνα ἐγνώρισε τὸν Περὰκ καὶ τὸν ἠσπάσθη. Ἦτο ἀνὴρ ἐξηκοντούτης περίπου, ῥωμαλέος ἔτι, ἰσχνός, μετρίου ἀναστήματος καὶ ἀσχημος ὡς πλείστοι τῶν ὀρεινῶν τῆς χώρας ἐκείνης. Ἄλλ' ἡ αὐστηρὰ καὶ πῶς τραχεῖα μορφή του ἐμαρτύρει εὐθὺς ἐκ πρώτης ὄψεως τὴν χρηστότητα. Τὸ σπάνιον αὐτοῦ μειδίαμα ἦτο ἀγαθώτατον, ἐξέφραζε δὲ κεκρυμμένην ἀγάπην καὶ εἰλικρίνειαν, αἵτινες δὲν ἐπέδεικνόντο μὲν δι' ἐκδηλώσεων, ἀλλ' ἦσαν διὰ τοῦτο πολὺ ἀσφαλέστεραι.

Ἡ Ἰουστίνα ἐπίσης εἶχε τοὺς χαρακτῆρας τραχεῖς καὶ τὸν λόγον ἀπότομον. Ἦτο φύσις ἀρρενωπὴ καὶ γενναία. Ἐνθερμος καθολικῆ, ἐσέβετο τὴν σιωπὴν τοῦ συζύγου της, διαμαρτυρομένου ἐκ γενετῆς καὶ ἀσπασθέντος μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον τὸ καθολικὸν θρησκειακόν, ἀλλ' οὐδὲν κατὰ βάθος πιστεύοντος. Ἡ Καρολίνα ἐγνώριζε τὰς λεπτομερείας αὐτὰς κ' ἐβλεπε μετὰ συγκινήσεως τὸ ἄβρὸν σέβας, ὅπερ ἡ θρησκομανὴς ἐκείνη γυνὴ προσέθετεν εἰς τὴν συζυγικὴν της ἀγάπην. Πρέπει δὲ ν' ἀναμνήσωμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἡ δεσποινὴς Σαιν-Ζενέ, θυγάτηρ ἀνδρὸς ἀσθενεστάτου τὸν χαρακτῆρα καὶ ἀδελφὴ γυναικὸς ἀδρανεστάτης, ὤφειλε τὸ ἀκατάβλητον αὐτῆς θάρρος ἐν πρώτοις μὲν εἰς τὸ αἷμα τῆς μητρὸς της εἶτα δὲ εἰς τὰς πρώτας βιωτικὰς διδασχὰς τῆς Ἰουστίνης.

Ἡσθάνθη δὲ τοῦτο κάλλιστα καθημένη μετὰ τῶν δύο ἐκείνων γηραιῶν συζύγων, ὧν ἡ ἀπερίστροφος γλῶσσα καὶ αἱ ἀκριβεῖς ἰδέαι οὔτε φόβον οὔτε ἔκπληξιν τῇ ἐπροξένουν. Τῇ ἐφαίνετο ὅτι τὸ γάλα τῆς ὀρεσιβίου γυναικὸς εἶχε ἐισδύσει μέχρι τῶν ὀστέων της καὶ ὅτι ἀνεύρισκεν ἐκεῖ τύπους γνωστούς εἰς αὐτὴν ἐκ προτέρας ὑπάρξεως.

— Φίλοι μου, εἶπεν εἰς αὐτούς, ὅτε ἡ Ἰουστίνα ἔφερεν ἐπὶ τέλους τὸ ἀφρόγαλα, ἐνῶ ὁ Περὰκ κατέπιπε μετὰ τὸ ῥόφημά του κύπελλον θερμοῦ οἴνου, ὅπερ παρηκολούθησεν ἐν κυμβίον καφέ, σὰς ὑπεσχέθη νὰ σὰς διηγηθῶ τὴν ἱστορίαν μου, καὶ σὰς τὴν λέγω μὲ δύο λέξεις: Εἰς ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τῆς γραίας μου κυρίας ἐφαντάσθη νὰ μὲ νυμφευθῇ.

— Εὐγε! ἐφώνησεν ἡ Ἰουστίνα. Αὐτὸ ἔπρεπε νὰ γείνη.

— Ἐχεις δίκαιον, διότι καὶ οἱ χαρακτῆρες μας καὶ αἱ ἰδέαι μας ὁμοιάζον. Ὅλοι ἔπρεπε νὰ τὸ προῖδον αὐτό, καὶ ἐγὼ πρώτη.

— Καὶ ἡ μητέρα ἐπίσης! εἶπεν ὁ Περὰκ.

— Καὶ ὁμως κανεὶς δὲν τὸ ὑπέθεσεν εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ ὁ υἱὸς ἐλύπησε πολὺ τὴν μητέρα του, ὅταν τῆς εἶπε ὅτι μὲ ἀγαπᾷ.

— Καὶ σὰς; εἶπεν ἡ Ἰουστίνα.

— Ἐμέ; ποτὲ δὲν μοῦ τὸ εἶπε. Καὶ ἐπειδὴ

ἤξευρα ὅτι δὲν ἤμην οὔτε πλουσία οὔτε εὐγενής, ὅσον τοῦ ἔπρεπε, δὲν θὰ τὸν ἀφίνα ποτὲ νὰ τὸ συλλογισθῇ.

— Πολὺ ώραῖα! ὑπέλαβεν ὁ Περὰκ.

— Καὶ εἶνε ἀλήθεια! προσέθηκεν ἡ Ἰουστίνα.

— Εἶδα λοιπὸν ὅτι δὲν ἠμποροῦσα πλέον νὰ μείνω οὐδὲ μίαν ἡμέραν, καὶ ἅμα ἡ μητέρα μοῦ εἶπε ὀλίγας λέξεις δυσαρέστους, ἔφυγα χωρὶς νὰ ἰδῶ πλέον τὸν υἱόν. Ἄλλ' ὁ υἱὸς θὰ ἔτρεχε κατόπι μου ἂν ἐπήγαίνα νὰ μείνω εἰς τῆς ἀδελφῆς μου. Ἡ μαρκτησία ἤθελε νὰ μὲ κρατήσῃ ὀλίγον ἀκόμη, διὰ νὰ ἐξηγηθῶ μαζὶ του, νὰ τοῦ εἰπῶ ὅτι δὲν τὸν ἀγαπῶ...

— Καὶ αὐτὸ ἴσως ἔπρεπε νὰ γείνη, εἶπεν ὁ Περὰκ.

Ἡ αὐστηρὰ λογικὴ τοῦ χωρικοῦ ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν εἰς τὴν Καρολίαν.

— Βεβαίως! διελογίσθη, ἡ γενναϊότης μου ἔπρεπε νὰ προχωρήσῃ ἕως ἐκεῖ.

Ἐπειδὴ δ' εἰσώπα, ἡ τροφός, φωτισθεῖσα αἰφνης ὑπὸ τῆς ὀξυδερκείας τῆς καρδίας της, εἶπεν ἀποτόμως εἰς τὸν σύζυγον της:

— Στάσου δὲ καὶ σύ! μὴ τρέχῃς! Ἡξεύρεις ἂν δὲν τὸν ἀγαποῦσε τὸ πτωχὸ κορίτσι;

— Ἄλλο πράγμα! ὑπέλαβεν ὁ Περὰκ κλίνων τὴν σοβαρὰν καὶ περιεσκεμμένην μορφήν του, ἣν ἐπέλαμψεν αἴσθημα εὐγενεστάτου οἴκτου.

Ἡ Καρολίνα ἠσθάνθη ἑαυτὴν συγκινουμένην μέχρι μυχῶν τῆς καρδίας της ὑπὸ τῆς εὐθύτητος τῆς ἀφελούς ἐκείνης ἀγάπης, ἥτις διὰ μιᾶς λέξεως εἶχεν ἀνεύρει τὸν ἀληθῆ αὐτῆς πόνον. Ὅτι δὲν εἶχεν αἰσθανθῇ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐπιτοσίονην νὰ εἰπῇ εἰς τὴν ἀδελφὴν της, ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην νὰ μὴ ἀποκρυψῇ εἰς τὰς ἀληθεῖς ἐκείνας καρδίας, αἵτινες ἐμάντευον τὴν ἰδικὴν της.

— Λοιπὸν, φίλοι μου, .. ἔχετε δίκαιον, εἶπε δρακτομένη τῶν χειρῶν των· δὲν θὰ εἶχα ἴσως τὴν δύναμιν νὰ ψευσθῶ, ἀφοῦ... χωρὶς νὰ θέλω... τὸν ἀγαπῶ!

Μόλις εἶπε τὴν λέξιν κ' ἐθεώρησε περιττομὸς κύκλω της, ὡς ἂν ἦτο ἐκεῖ ὁ Οὐρβανὸς καὶ ἡ δύνατο νὰ τὴν ἀκούσῃ· εἶτα δὲ ἀνελύθη εἰς δάκρυα, συλλογιζομένη ὅτι οὐδέποτε θὰ τὴν ἤκουε.

— Θάρρος, κόρη μου, ὁ θεὸς θὰ σὰς βοηθήσῃ! εἶπεν ὁ Περὰκ ἐγειρόμενος,

— Καὶ ἡμεῖς θὰ σὲ βοηθήσωμεν, εἶπεν ἡ Ἰουστίνα περιπτυσσομένη αὐτήν. Θὰ σὲ κρύψωμεν, θὰ σὲ ἀγαπήσωμεν, καὶ θὰ προσευχηθῶμεν διὰ σέ.

Τὴν ὠδήγησε τότε εἰς τὸ δωμάτιόν της, τὴν ἐξέδουσε καὶ τὴν κατέκλινε, μεριμνῶσα ὡς μήτηρ νὰ ἔχῃ θερμὸν τὸ κάλυμμα καὶ νὰ μὴ προσβάλλῃ τὴν κλίνην της ὁ ἥλιος. Εἶτα κατέβη καὶ ἀνεκοίνωσεν εἰς τοὺς γείτονάς της, ὅτι ἦλθεν ἐκ Βοιωτῶν Καρλόττα τις, ἀπήντησεν εἰς τὰς ἐρωτήσεις των, καὶ προέλαβε λέγουσα ὅτι ἦτο λευκὴ

καὶ ὠραία, ἵνα μὴ ἐκπλαγῶσιν ἔπειτα. Ἐφρόντισε συγχρόνως νὰ εἴπῃ εἰς αὐτάς ὅτι ἡ *ὀμιλία* τοῦ Βριουῶ δὲν ὠμοιάζει διόλου μὲ τὴν γλώσσαν τοῦ βουνοῦ, καὶ ὅτι ἡ Καρλόττα δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ὀμιλῇ μαζὴ τῶν.

— Τὴν καυμένη! ἀπήντησαν τὰ γυναικάρια· πῶς θὰ βαρεθῇ!

(Ἔπεται συνέχεια)

ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ ΕΝ Τῇ ΔΥΣΕΙ ΚΑΙ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ

Συνέχεια· ἴδε σελ. 579.

Αἱ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Εὐρώπην, καὶ ἰδίως τὴν Ἰταλίαν, ἰδρυθεῖσαι ἑλληνικαὶ κοινότητες μετὰ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τῶν κέντρου εἶνε ἀδιαφιλονεικητόν ἔργον τῶν Στρατιωτῶν. Ἀποῦ σήμερον ἔτι τὰ καθολικὰ κράτη τοσοῦτον δυσκόλως ἐπιτρέπουν τὴν θεμελίωσιν ἑτεροδόξου ἐκκλησίας, πολὺ δυσκολώτερον θὰ ἐχορήγουν ἄνευ σπουδαίας πίεσεως τὸ προνόμιον τοῦτο εἰς Ἑλληνας φυγάδας ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις τοῦ φανατισμοῦ καὶ τῶν δεισιδαιμονιῶν. Τὸ προνόμιον τοῦτο τὸ ἐξεβίασεν ὁ Στρατιώτης, καὶ ἰδοὺ ἐν παράδειγμα· Περὶ τὰ μέσα τῆς ΙΕ' ἑκατονταετηρίδος εἶχον συγκεντρωθῆ ἐν Ἐνετίᾳ ἄρκεται χιλιάδες Ἑλλήνων, οἵτινες ἔζων ὡς οἱ Ἑβραῖοι, περιφρονούμενοι ὑπὸ πάντων ὡς σχισματικοί, καὶ ἐξαναγκάζομενοι νὰ φοιτῶσιν εἰς τοὺς καθολικοὺς ναοὺς. Οὔτε τὰ πτώματα τῶν νεκρῶν ἐσέβετο ὁ φανατικὸς κλήρος, ὅστις ἐλάμβανε μὲν χρήματα ὅπως τοῖς χορηγήσῃ ταφὴν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγων ἐθάπτων αὐτὰ ἔρριπτεν εἰς τὴν θάλασσαν. Αἱ ἐπὶ ἡμίσειαν ἑκατονταετηρίδα προσπάθειαι τῶν ἡμετέρων εἰς ἀπόκτησιν ἰδίας ἐκκλησίας ἐναυάγησαν πρὸ τῆς φανατικῆς πεισιμονῆς τοῦ Συμβουλίου τῶν Δέκα, τὸ ὅποιον ἐπὶ τέλος κατ' ἐξαιρετικὴν ἐπιείκειαν ἐπέτρεψεν εἰς Ἑλληνα ἱερέα νὰ ἱερουργῇ ἐν μίᾳ τῶν γωνιῶν τοῦ δυτικοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Βλασίου. Τὰ πράγματα ὅμως ὡς ἐκ θαύματος ἤλλαξαν, ἅμα πρὸ τοῦ φοβεροῦ Συμβουλίου ἐπαρουσιάσθη νέος συνήγορος τῶν Ἑλληνικῶν δικαιωμάτων.

Τῇ 4 Ὀκτωβρίου 1511 οἱ ἐν Ἐνετίᾳ Στρατιῶται ὑπέβαλον εἰς τὸ συμβούλιον τῶν Δέκα ἀναφοράν, ἣτις αὐθημερόν ἐγένετο δεκτὴ, καὶ ἀκυρωθέντων τῶν κατὰ τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησίας παλαιῶν δογμάτων, ἐπετράπη εἰς τὸ ἑλληνικὸν γένος νὰ θεμελιώσῃ τὴν ἐπ' ὀνόματι τοῦ πάτρωος καὶ ὀδηγῶ τῶν Στρατιωτῶν ἁγίου Γεωργίου

(¹) μέχρι τοῦ νῦν διατηρουμένην ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν. Τὸ πολύτιμον τοῦτο ἔγγραφο, τὸ ὁποῖον ἀναιδῆς ἀγνωμοσύνη διὰ λόγους ἀγνώστους μοι παρέδωκεν εἰς λήθην, ἔχει ὡς ἐξῆς νῦν πρῶτον ἐξελληνιζόμενον·

«Ἀναφορὰ τῶν Στρατιωτῶν πρὸς τὸν γαληνότατον ἡγεμόνα καὶ τοὺς ἐκλαμπροτάτους Ἀυθέντας.

«Ἐκαστος πιστὸς χριστιανὸς χρεωστεῖ νὰ προτιμᾷ παντὸς ἄλλου τὴν ἁγίαν θρησκείαν, θεραπεύων ταύτην πάσῃ δυνάμει καὶ ἐπιμελείᾳ ὡς ἀρχὴν καὶ θεμέλιον πάσης πράξεως καὶ ὀδηγὸν πρὸς τὸ ποθητὸν τέλος τῆς μακαριότητος· ἀλλ' ἡμεῖς ἐλθόντες εἰς τὴν χώραν ταύτην ὡς πολεμισταὶ καὶ ὑπερασπισταὶ τοῦ ἐνδόξου ὑμῶν κράτους, καὶ ἀγαγόντες οἱ πλείους τὰς γυναῖκας καὶ τέκνα, μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ζήσωμεν μεθ' ἡμῶν καὶ ἀποθάνωμεν ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν Ἰ. ἐξ. στερούμεθα ἐκκλησίας, ἐνθα συνερχόμενοι νὰ προσφέρωμεν τὴν ὀφειλομένην λατρίαν (latría) εἰς τὸν ἡμέτερον δεσπότην Θεόν, καὶ ἀκούωμεν τὴν θείαν λειτουργίαν ἑλληνικῶ τῷ τρόπῳ (more greco), καθότι ἡ ὑφ' ὑμῶν χορηγηθεῖσα εἰς τὸ ἡμέτερον ἔθνος ἐπὶ τοιοῦτῳ σκοπῷ καπέλλα τοῦ ἁγίου Βλασίου εἶνε τόσον στενὴ καὶ ἀνεπαρκὴς εἰς περιοχὴν τοῦ πολυαριθμοῦ ἡμῶν γένους, ὥστε οὔτε ἐντός, οὔτε ἐκτὸς δυνάμεθα νὰ σταθῶμεν συγχρόνως δ' εἰς τὸν σημειωθέντα τόπον ἀναμιγνύονται διάφορα γένη, γλώσσαι, φωναὶ καὶ ἱερουργίαι ἑλληνικαὶ καὶ λατινικαί, ἐπιφέρουσαι σύγχυσιν ὑπερβαίνουσαν τὴν τῆς Βαθυλωνίας, ὅταν ὁ κατὰ τοῦ ἀντάρτου Νεμερῶδ παρωργισμένος Θεὸς συνέχυσεν τὸ ἀνθρώπινον γένος διὰ τῆς διαιρέσεως τῶν γλωσσῶν· ὅθεν οὔτε οἱ λατῖνοι ἐννοοῦσιν ἡμᾶς, οὔτε αὐτοὺς ἡμεῖς, μάλιστα οὔτε ἐκείνοι οὔτε ἡμεῖς συνεννοοῦμεθα πρὸς ἀλλήλους· ἂν δ' ἐπιτρέπηται, δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν ὅτι οὔτε αὐτὸς ὁ δεσπότης ἡμῶν Θεὸς ἐννοεῖ τὰς δεήσεις οὔτε ἡμῶν οὔτε ἐκείνων, διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν σύγχυσιν καὶ ἀνακάτωσιν.

«Στερούμενοι μάλιστα χώρου εἰς ταφὴν τῶν νεκρῶν, ὡς ἔχουσιν ἅπασαι αἱ ἐκκλησίαι, βλέπομεν τὰ ὅσα ἡμῶν ἀναμιγνύόμενα πρὸς τὰ κόκκαλα τῶν γαλεωτῶν, ἀχθοφόρων καὶ παντὸς ἄλλου ἀχρείου ἀνθρώπου, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει θὰ ἐπροτιμῶμεν νὰ μένωμεν ἄταφοι· οἱ ἡμέτεροι νεκροί, χωννόμενοι ἄνευ τάφων ἐπὶ τῆς

¹) Πάτρων τῶν Στρατιωτῶν ἦτο αὐτὸς ὁ τῶν ἀρματωλῶν ἅγιος Γεώργιος· τὸ ὄνομα τοῦ ἐπικαλοῦνται ἐν τῇ μάχῃ τῆς Νοβάρρας (1495) ἠνωμένοι τῷ τοῦ πάτρωος τῆς Ἐνετίας· «ed andavano gridando: Marco! Marco! San Zorzi! San Zorzi!». Sanuto, Sped. di Carlo VIII, σελ. 509. Ὁ Κ. Βελούδος παρανοήσας τὰ ἔγγραφα συνέχυσεν καὶ χρονολογίας καὶ πράγματα· παρασιωπῶν τοὺς Στρατιώτας, καὶ γράφων 14 ἀντὶ 4 Ὀκτωβρίου, μεταφράζει· τὸ in Laude de nostro Signor (εἰς δόξαν τοῦ θεοῦ), αἰς ὄνομα τοῦ Σωτήρος·.